

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ
ΛΑΤΙΝΙΚΑ – ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
Β' ΤΑΞΗΣ

Εισηγητής: Αβραμοπούλου Δήμητρα

Ημερομηνία: 15/2/26

ΚΕΙΜΕΝΑ

«Quid est» inquit «mea Tertia? Cur tristis es? «Mi pater» respondit illa «Persa periit». Perierat enim catellus eo nomine, quem puella multum amabat. Tum pater Tertiae dixit «omen accipio». Sic ex fortuito dicto spem praeclari triumphi animo praesumpsit.

Serena nocte subito luna defecerat; ob repentinum monstrum terror animos militum invaserat et exercitus fiduciam amiserat. Tum Sulpicius Gallus de caeli ratione et de stellarum lunaeque statu ac motibus disputavit eoque modo exercitum alacrem in pugnam misit.

Existimavit ad se venire hominem ingentis magnitudinis et facie squalida, similem effigiei mortui. Quem simul aspexit Cassius, timorem concepit nomenque eius audire cupivit. Respondit ille se esse Orcum. Tum terror Cassium concussit et e somno eum excitavit. Cassius servos inclamavit et de homine eos interrogavit. Illi neminem viderant. Cassius iterum se somno dedit eandemque speciem somniavit. Paucis post diebus res ipsa fidem somnii confirmavit. Nam Octavianus supplicio capitis eum adfecit.

A1. Να μεταφράσετε τα παραπάνω αποσπάσματα.

Μονάδες 20

A2. Με βάση την εισαγωγή του σχολικού σας βιβλίου να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω περιόδους με την ένδειξη ΣΩΣΤΟ (Σ) ή ΛΑΘΟΣ (Λ):

- i. Ο Κικέρων επηρεάστηκε από τον Αριστοτέλη.
- ii. Ο Ιούλιος Καίσαρ έγραψε ένα είδος στρατιωτικών απομνημονευμάτων σε λιτή γλώσσα.
- iii. Οι «νεωτερικοί» δημιουργούν συνήθως μεγάλα ποιήματα.
- iv. Ο πιο γνωστός εκπρόσωπος των «νεωτερικών» είναι ο ελεγειακός ποιητής Κάτουλλος.
- v. Η Λεσβία έγινε διαχρονικό σύμβολο ερωτικής ποιητικής έμπνευσης και ο Κάτουλλος ο πρώτος «ρομαντικός» ποιητής της ευρωπαϊκής λογοτεχνίας.

Μονάδες 10

A3. Με ποιες λατινικές λέξεις των κειμένων συνδέονται ετυμολογικά οι ακόλουθες, ξένης προέλευσης, λέξεις της νέας ελληνικής: σιέλ, ρασιοναλισμός, φάτσα, προσπέκτους, καπιταλισμός;

Μονάδες 10

A4. Να συμπληρώσετε τα κενά των παρακάτω προτάσεων με τις λατινικές φράσεις που σας δίνονται. Δύο λατινικές φράσεις περισσεύουν.

Curriculum Vitae, exempli gratia, mutatis mutandis, prima facie, scripta manent, tabula rasa, terra incognita.

- α) Η ελληνική πλευρά δεν έχει τη δυνατότητα να αποσπάσει από την Τουρκία εδάφη χωρίς να περιπλανηθεί, στο δίλημμα του 1922.
- β) Να θυμάσαι πως ό,τι λες ενδεχομένως να μην έχει σημασία, ό,τι όμως υπογράφεις μένει. Γνωστό άλλωστε το ρητό.....
- γ) Εντυπωσιακό το που καταθέσατε στη γραμματεία. Περιλαμβάνει το σύνολο των σπουδών που έχετε κάνει και των ξένων γλωσσών που γνωρίζετε.
- δ) Τα Λατινικά εξακολουθούν μετά από τόσα μαθήματα, για μένα τουλάχιστον, να παραμένουν
- ε) Η εργασία σου φαίνεται να καλύπτει όλα τα ζητούμενα. Μένει να εξεταστεί λεπτομερώς και ως προς το περιεχόμενο της.

Μονάδες 10

B1. α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

tristis	: ονομαστική και γενική ενικού αριθμού στο ουδέτερο γένος
nomine	: αιτιατική του ίδιου αριθμού
spem	: δοτική ενικού αριθμού
militum	: την ίδια πτώση στον άλλο αριθμό
exercitus	: γενική πληθυντικού αριθμού
caeli	: ονομαστική ενικού και πληθυντικού αριθμού
ratione	: ονομαστική ενικού αριθμού
motibus	: την ίδια πτώση του άλλου αριθμού
similem	: αφαιρετική ενικού αριθμού
mortui	: την ίδια πτώση στον άλλο αριθμό
Cassium	: κλητική ενικού αριθμού
homine	: την ίδια πτώση στον άλλο αριθμό
somnii	: αιτιατική του άλλου αριθμού
capitis	: αιτιατική του ίδιου αριθμού

Μονάδες 8

β. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω αντωνυμίες :

quid	: ονομαστική και αιτιατική ενικού αριθμού στο θηλυκό γένος
mea	: την ίδια πτώση στο αρσενικό γένος.
se	: δοτική πληθυντικού αριθμού.
eandem	: αιτιατική ενικού και πληθυντικού αριθμού στο ουδέτερο γένος
ipsa	: την ίδια πτώση στο αρσενικό γένος.

Μονάδες 5

γ. Tum pater Tertiae dixit «omen accipio»: Να μεταφέρετε όλους τους κλιτούς τύπους στον άλλο αριθμό.

Μονάδες 2

B2.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους :

perierat:	αφαιρετική ενικού της μετοχής ενεστώτα στο θηλυκό γένος
dixit:	α' ενικό πρόσωπο οριστικής μέλλοντα της ίδιας φωνής
amiserat :	γ' πληθυντικό πρόσωπο οριστικής ενεστώτα της παθητικής φωνής
aspexit :	β' ενικό πρόσωπο οριστικής ενεστώτα της παθητικής φωνής
concepit:	β' πληθυντικό πρόσωπο οριστικής παρατατικού της παθητικής φωνής
audire :	γ' ενικό πρόσωπο οριστικής παρακειμένου της παθητικής φωνής
esse :	γ' πληθυντικό πρόσωπο οριστικής συντελεσμένου μέλλοντα

concussit : α΄ πληθυντικό πρόσωπο οριστικής μέλλοντα της ίδιας φωνής
excitavit : β΄ πληθυντικό πρόσωπο οριστικής υπερσυντελικού της παθητικής φωνής
viderant: γ΄ πληθυντικό πρόσωπο οριστικής μέλλοντα της παθητικής φωνής
adfecit: γ΄ πληθυντικό πρόσωπο οριστικής ενεστώτα της ίδιας φωνής

Μονάδες 12

- β. **respondit** : Να γράψετε τα απαρέμματα του ρήματος σε όλους τους χρόνους της ίδιας φωνής (για τους περιφραστικούς τύπους να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο).

Μονάδες 3

- Γ1.α. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις παρακάτω λέξεις του κειμένου και να δηλώσετε τον όρο που η κάθε μία συμπληρώνει ή προσδιορίζει: **quem, stellarum, modo, hominem, effigiei, de homine, somno, diebus**.

Μονάδες 8

- β. **Quem simul aspexit Cassius**: Να αναγνωρίσετε το είδος, τον τρόπο εισαγωγής και τον συντακτικό ρόλο της παραπάνω πρότασης και να αιτιολογήσετε την έγκλιση και τον χρόνο εκφοράς.

Μονάδες 2

- γ. Να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.
eoque modo exercitum alacrem in pugnam misit.

Paucis post diebus res ipsa fidem somnii confirmavit.

Μονάδες 4

- δ. **Illi neminem viderant.**: Να μετατραπεί το ρήμα της πρότασης σε απαρέμματο εξαρτώμενο από τη φράση «Cassius dixit...».

Μονάδες 2

- Γ2. α. **Paucis post diebus**: Να δηλώσετε την ίδια επιρρηματική σχέση με ισοδύναμο τρόπο.

Μονάδα 1

- β. **ingentis magnitudinis**: Να αναλύσετε τον επιθετικό προσδιορισμό σε δευτερεύουσα πρόταση.

Μονάδες 2

- γ. **aspexit**: Να δηλώσετε αλληλοπάθεια στο α΄ πληθυντικό πρόσωπο με το ρήμα στον ενεστώτα.

Μονάδα 1

BONA FORTUNA!!!

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ

A1. Βλέπε κείμενα 12,13,14.

A2. α. Λάθος

β. Σωστό

γ. Λάθος

δ. Λάθος

ε. Σωστό

A3. σιέλ: caeli

ρασιοναλισμός : ratione

φάτσα : facie

προσπέκτους : aspexit

καπιταλισμός : capitis

A4. α) mutatis mutandis, β) scripta manent, γ) Curriculum Vitae, δ) terra incognita, ε) prima facie

B1.α. **tristis** : triste, tristis
nomine : nomen
spem : spei
militum : militis
exercitus : exercituum
caeli : caelum, caeli
ratione : ratio
motibus : motu
similem : simili
mortui : mortuorum
Cassium : Cassi
homine : hominibus
somnii : somnia
capitis : caput

β. **quid** : quis, quem

mea : meus/mi

se : sibi

eandem : idem, eadem

ipsa : ipse

γ. Tum patres Tertiae dixerunt «omina accipimus».

B2.α. **perierat** : pereunte/ pereunti
dixit : dicam
amiserat : amittuntur
aspexit : aspiceris/ aspicere
concepit : concipiebamini
audire : auditus est
esse : fuerint
concussit : concutiemus
excitavit : excitati eratis
viderant : videbuntur
adfecit : adficiunt/ afficiunt
β. ΕΝΣ : respondere

ΜΕΛ : *responsurum esse*

ΠΡΚ : *respondisse*

Γ1. α. triumphi: ετερόππτως ονοματικός προσδιορισμός, γενική αντικειμενική στο *spem*.

stellarum: ετερόππτως ονοματικός προσδιορισμός, γενική υποκειμενική στα *statu* και *motibus*.

modo : αφαιρετική οργανική του τρόπου στο ρήμα *misit*.

hominem: υποκείμενο του απαρεμφάτου *venire*, ετεροπροσωπία.

effigiei: ετερόππτως ονοματικός προσδιορισμός, δοτική αντικειμενική στο *similem*.

de homine: εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός της αναφοράς στο ρήμα *interrogavit*.

somno: αντικείμενο έμμεσο στο ρήμα *dedit*.

diebus: αφαιρετική οργανική του μέτρου ή της διαφοράς στο *post*.

β. Quem simul aspexit Cassius: Δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση. Εισάγεται με τον χρονικό σύνδεσμο *simul* (πρόταξη του αντικειμένου *quem* για λόγους έμφασης), γιατί δηλώνει το προτερόχρονο. Εκφέρεται με οριστική, γιατί η πράξη μας ενδιαφέρει από καθαρά χρονική άποψη και συγκεκριμένα με οριστική παρακειμένου (*aspexit*) και σε σχέση με την προσδιοριζόμενη πρόταση (κύρια) εκφράζει το προτερόχρονο στο παρελθόν. Λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο περιεχόμενο των κύριων προτάσεων με ρήματα *ta concepit* και *cupivit*.

Μονάδες 2

γ. eoque modo exercitus alacer in pugnam missus est.

Paucis post diebus re ipsa fides somnii confirmata est.

δ. Cassius dixit illos neminem vidisse.

Γ2.α. post paucos dies

β. magnitudinis, quae ingens erat

γ. inter nos aspicimus